

**Medicinski fakultet
Sveučilište u Mostaru**

OPIS STUDIJSKOGA PREDMETA (Izborni predmet)

Naslov predmeta	Oralno zdravlje
Opis izbornoga predmeta	Novi
Studij	Studij dentalne medicine
Broj sati:	23 Predavanja: 12 Seminari: 5 Vježbe: 6
Godina studija / Semestar	4. godina
Voditelj predmeta:	Zorana Ivanković, docent
Suradnici:	Prim. Ines Musa Trolić, docent, Romana Jelavić, asistent
Okvirni sadržaj predmeta:	<p>Dobro oralno zdravlje je uvjet općega zdravlja i važan čimbenik kvalitete života. Samo zdrava usna šupljina omogućuje prehranu, govor i socijalni kontakt bez ikakvih poteškoća. Glavni cilj jest upoznati studente s važnošću prevencije karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba te provođenje različitih metoda oralne higijene. Zubni karijes je kronična, kompleksna bakterijska infekcija koja rezultira gubicima minerala iz zuba koji je zahvaćen infekcijom.</p> <p>Nastavni sadržaj predavanja obuhvaća uvodne cjeline u kojima se definiraju pojmovi vezani sa čimbenicima rizika, vanjskim i unutarnjim čimbenicima organizma koji su odgovorni za nastanak karijesa, te osnovnim načelima i metodama prevencije koji su bitni za oralno zdravlje u svim dobnim skupinama.</p> <p>U daljnjim nastavnim cjelinama, studenti će biti upoznati s problematikom oralnog zdravlja raznih populacijskih skupina (počev od trudnoće i dojenačke dobi pa sve do starije populacije, te osoba sa posebnim potrebama) skupa sa specifičnostima koju svaka dob nosi sa sobom.</p> <p>Nastavni sadržaj seminara obuhvaća područje provedbe oralne higijene u osoba sa različitim stomatološkim potrebama. Nastavni sadržaj vježbi uključuje izradu prezentacija edukativnih materijala iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.</p>
Opće i specifične kompetencije predmeta:	<p>Nakon provedene nastave student će:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znati identificirati javno zdravstvene čimbenike rizika za oboljenja usta i zuba na lokalnoj i nacionalnoj razini. 2. Poznavati i razumjeti strategije u izradi preventivnih programa za zaštitu oralnog zdravlja te procijeniti njihove prednosti i nedostatke. 3. Znati samostalno planirati primjenu i sprovođenje preventivnih mjera za sve uzraste te biti upoznat sa sprovođenjem preventivnih mjera kod osoba sa posebnim potrebama i sistemskim oboljenjima. 4. Samostalno provoditi prenošenje znanja i motivaciju pacijenata za održavanje oralne higijene.

<p>Naslov i sadržaj nastavnih jedinica:</p>	<p>Predavanja (P) i seminari (S)- teme:</p> <p>S1 Javno oralno zdravlje- povijest prevencije . Ciljevi i smjernice Svjetske zdravstvene organizacije (1 šk. sata)</p> <p>Studentu će se objasniti pojmovi vezani za oralnu higijenu i oralno zdravlje te povijesne činjenice razvoja prevencije oralnih oboljenja. Studenta će se upoznati sa ciljevima i smjericama Svjetske zdravstvene organizacije u svezi oralnog zdravlja. Objasniti će se razlika između preventivne i kurativne skrbi u dentalnoj medicini. Upoznati će se studenta o važnosti promocije oralnog zdravlja u očuvanju općeg zdravlja što je od primarnog značenja za dobru kvalitetu života, jer dobra higijena usta i zubi utiče na prevenciju mnogih oboljenja koja često nisu vezana samo uz usnu šupljinu. Obrazložiti će se povezanost adekvatne oralne higijene sa zdravljem zuba i cijele usne šupljine, ali i udaljenih organa kao što su srce i krvni sudovi, bubrezi i zglobovi.</p> <p>S2, 3. Definicija i podjela preventivne stomatologije- osnova zaštite oralnoga zdravlja (2 šk. sat)</p> <p>Studenta će se upoznati sa činjenicom da znanstveni i klinički temelji u prevenciji karijesa upozoravaju da je prekasno prepoznavanje karijesa na razini kavitacije da bi se zadovoljila suvremena načela koja postoje unutar struke. Moderna preventivna terapija karijesa govori o terapijskome zahvatu prije nastanka kavitacije kako bi se osigurala pravilna i učinkovita prevencija bolesti . Zato dentalni tim (stomatolog i dentalni asistent) u suradnji s drugim liječnicima primarne zdravstvene zaštite provode postupke koje podrazumijeva ciljane intenzivna individualna prevencija karijesa. Prevencijom se smatraju sve aktivnosti u svrhu iskorjenjivanja, odstranjivanja ili smanjivanja utjecaja bolesti. Studentu će se objasniti podjela preventivne stomatologije na primarnu, sekundarnu i tercijarnu prevenciju.</p> <p>S4. Utjecaj sline i prehrane na oralno zdravlje (1 šk. sata)</p> <p>Studenta će se upoznati s načelima nastanka karijesa, bakterijama odgovornim za karijes, kariogenim potencijalima prehrane, utjecaju ugljikohidrata na karijes, zadržavanju hrane i pića u ustima te unutarnjim čimbenicima i otpornosti organizma na karijes. Predočiti će se važnost prehrambenih navika na pojavnost karijesa.</p> <p>Studenta će se upoznati sa razvojem karijesa koji ovisi o četiri usko povezana čimbenika: bakterijama, prehrani, otpornosti domaćina i proteklome vremenu te pojasniti svaki. Objasniti će se važnost sline kao tekućine koja je neophodna za održavanje oralnog zdravlja i prevenciju nastanka oralnih bolesti.</p> <p>S5. Utjecaj zubnog plaka na razvoj karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba (1 šk. sata)</p> <p>Studentu će se objasniti utjecaj zubnog plaka na razvoj karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba, opisati će mu se oralna mikrobn flora, te proces nastanka plaka i zubnog kamenca.</p> <p>P1. Mehanička kontrola naslaga na zubima (1 šk. sat)</p> <p>Studenta će se upoznati sa mehaničkim sredstvima za održavanje oralne higijene kojima je moguće u potpunosti ukloniti dentalni plak sa svih površina zuba i iz subgingivne regije zdravog parodonta. Opisati će se mehanička glavna i pomoćna sredstva za održavanje oralne higijene: adekvatna četkica za zube, za interdentalne prostore konac za zube, trakice,</p>
---	--

aproksimalne četkice i interdentalni stimulatori te način njihovog korištenja.

Objasnit će se poteškoće u održavanju higijene kod specifičnih odnosa među zubima (zbiženih i loše postavljenih zuba) te različitih oblika interdentalnih prostora kao i sa aproksimalnih površina zuba.

P2. Kemijska kontrola naslaga na zubima (1 šk. sata)

Studentu će se izložiti slučajevi sa otežanim mehaničkim čišćenjem zubi te preporukama o uporabi kemijskih sredstava u obliku tekućine za usta, paste ili gela za zube. Evaluirat će se kemijsko sredstvo koje mora biti učinkovito- djelovati antimikrobno, tako da utječe na nestanak naslaga na zubima, da dobro prijanja na meka i tvrda zubna tkiva te da ima dugoročno djelovanje bez neželjenih nuspojava. Objasnit će se antimikrobna sredstva u pastama ili kao otopine za ispiranje kao zlatni standard individualne profilakse.

Studentu će se prezentirati različita sredstva za kemijsko održavanje higijene, njihov sastav i djelovanje.

P3. Fluoridi i klorheksidin

Upoznati će se studente sa fluorom, koji je prepoznat kao glavni čimbenik u prevenciji zubnog karijesa koji djeluje tako da se u zubnoj caklini stvara spoj koji zube čini znatno otpornijim na karijes. Laboratorijska istraživanja su pokazala kako je fluor najdjelotvorniji u prevenciji karijesa kada se dugotrajno održava njegova niska koncentracija u usnoj šupljini. Objasnit će se razlika između topikalne i sistemske upotrebe fluora.

Student će biti upoznat sa sastavom, upotrebom i djelovanjem različitih preparata sa fluorom kod terapije u ortodontiji, protetici, parodontologiji, dječjoj i preventivnoj stomatologiji te implantologiji. Opisat će se djelovanje i nuspojave klorheksidina.

P4. Oralno zdravlje trudnice i dojenčeta

Studentima objasniti da trudnicu treba informirati da će brigom o svom oralnom zdravlju tijekom trudnoće, ne samo unaprijediti vlastitu kvalitetu života, već će stvoriti i preduvjet za dobro oralno zdravlje djeteta. U dentalnoj medicini zaštita trudnica prema stručnjacima SZO po medicinskim prioritetima dolazi odmah nakon zaštite djece školske i predškolske dobi, staraca i kroničnih bolesnika.

Objasnit će se studentu kako je stvaranje zuba najpogodnije razdoblje za ugradnju fluora. Kako se tijekom trudnoće formira svih 20 mliječnih i četiri trajna kutnjaka, primjena fluora u tom razdoblju mogla bi zube djeteta učiniti otpornijim na karijes. Ukazati će se na važnost preventivnih stomatoloških pregleda i pravilne prehrane u trudnoći, te prenosu bakterija odgovornih za karijes s majke na dijete.

P5. Održavanje oralnog zdravlja mliječnih zuba

Upoznati studente sa važnošću očuvanja mliječnih zubi, jer oni čuvaju mjesto za svoje trajne nasljednike, potiču normalan rast i razvoj čeljusti, omogućavaju žvakanje, što je preduvjet za dobru probavu, razvoju jasnog i razumljivog govora, a osim toga bitno utječu na estetski izgled lica, što pridonosi pravilnom psihičkom razvoju djeteta. Upoznat će se studenta sa pravilnim načinom održavanja higijene od momenta kad se pojavi prvi zub u ustima te tijekom razdoblja mliječne denticije.

Studentu evaluirati posljedice loše higijene u ovoj dobi-karijes bočice i rampatni karijes, problemi sa izgovaranjem glasova kod gubitka prednjih zubi i posljedice gubitka mliječnih zubi po psihosocijalni razvoj djeteta.

	<p>P6. Održavanje oralnog zdravlja mješovite denticije i adolescenata</p> <p>U ovom će se predavanju student upoznati sa specifičnostima oralne higijene u mješovitoj i stalnoj denticiji, pečačenje prvih stalnih kutnjaka u predškolskoj dobi. Objasniti će mu se posljedice nepogodnih navika te trauma mlječnih i stalnih zubi.</p> <p>P7. Održavanje oralnog zdravlja odraslih osoba i kod osoba sa specifičnim potrebama .</p> <p>U ovom će se predavanju studenti upoznati sa specifičnostima oralne higijene u odrasloj dobi, te posebnostima brige o oralnom zdravlju kod osoba sa specifičnim potrebama za očuvanje oralnog zdravlja.</p> <p>P8. Dentalnomedicinska skrb u djece sa smetnjama u razvoju P9. Dentalnomedicinska skrb u pacijenata sa dijabetesom P10. Dentalnomedicinska skrb u osoba sa poremećajem prehrane P11. Dentalnomedicinska skrb u autističnih poremećaja P12. Dentalnomedicinska skrb u nagluhih i slijepih osoba.</p> <p>Vježbe (6 sati)</p> <p>V1-4. Radionica: Priprema i prezentacija edukativnih predavanja iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine (4 školska sata). V5-8. Priprema i prezentacija promotivnog materijala za zaštitu i unaprijeđenje oralnog zdravlja za različite populacijske skupine (4 šk. sata) kojima je cilj odaslati poruku javnosti da je rana prevencija karijesa i parodontalnih bolesti najbolji oblik liječenja, a rano promicanje zdravog stila života najbolja i najisplativija investicija. Prvi stomatološki pregled stvara naviku i prijateljski odnos sa stomatolozima kojima ne treba ići kad je već kasno, kad boli jer je takav posjet traumatičan.</p> <p>Prije pristupa vježbama studenti će usvojiti teorijsko znanje. Tijekom vježbi steći će znanje o pripremi i promociji oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.</p>
Način provjere znanja:	Studenti podjeljeni u grupe će zajedno uraditi prezentacije o očuvanju i promociji oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.
Preporučena literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bakarčić D, Ivančić Jokić N. Osnove prevencije karijesa. Web knjižara, 2013. 2. Ante Ivanković. Stomatologija za medicinare. Fram Mostar,2004. 3. Glažar I i sur. Priručnik oralne higijene. 2017. 4. Jurić H, i sur. Dječja dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015. 5. Materijali sa interneta. 6. Ispis prezentacije predavanja.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:	Evaluacijske ankete studenata
Minimalni / maksimalni broj studenata:	5/20

Voditelj predmeta:

Doc. dr. sc. Zorana Ivanković

Izvedbeni plan – Satnica: MIP „Oralno zdravlje“

Ak. god. 2024. / 2025.

Godina studija: 4 Semestar: VII

Voditelj: Doc. dr. sc. Zorana Ivanković Buljan

Datum	Vrijeme	Studenti (skupine)	Nastavna jedinica	Predavač / Voditelj (Mjesto održavanja)
Srijeda, 20.11. 2024	08:30– 14:30	Svi	<p>S 1,2. Tema: Definicija i podjela preventivne stomatologije- osnova zaštite oralnoga zdravlja (2 šk. sata)</p> <p>S 3. Utjecaj sline i prehrane na oralno zdravlje (1 šk. sata)</p> <p>S4. Kemijska kontrola naslaga na zubima (1 šk. sata)</p> <p>S5. Dentalnomedicinska skrb u djece sa smetnjama u razvoju. Dentalnomedicinska skrb u pacijenata sa dijabetesom</p> <p>V1,2. Radionica: Priprema edukativnih predavanja iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine (2 sata).</p>	(Predavaonica) Romana Jelavić, asistent
Četvrtak, 21.11. 2024	14:30 – 19:45	Svi	<p>P1. Utjecaj zubnog plaka na razvoj karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba (1 šk. sat)</p> <p>P2. Mehanička kontrola naslaga na zubima (1 šk sat)</p> <p>P3. Fluoridi i klorheksidin (1 šk sat)</p> <p>P4. Javno oralno zdravlje-povijest prevencije. Ciljevi i smjernice Svjetske zdravstvene organizacije (1 šk. sata)</p> <p>P5.Dentalnomedicinska skrb u osoba sa poremećajem prehrane</p> <p>P6.Dentalnomedicinska skrb u autističnih poremećaja</p> <p>V3,4. Priprema promotivnog materijala za zaštitu i unaprijeđenje oralnog zdravlja za različite populacijske skupine. (2 šk. sata)</p>	Prim Ines Musa Trolić, docent

Petak, 22.11. 2024	ONLINE 12:00- 18:30	Svi	P7. Oralno zdravlje trudnice i dojenčeta (1 šk sat) P8. Održavanje oralnog zdravlja mliječnih zuba (1 šk sat) P9. Održavanje oralnog zdravlja u mješovitoj denticiji i u adolescenata (1 šk sat) P10,11. Održavanje oralne higijene odraslih osoba i kod osoba sa specifičnim potrebama (2 šk sat) P12. Dentalnomedicinska skrb kod nagluhih i slijepih osoba. V5,6. Presentacija promotivnog materijala za zaštitu i unaprijeđenje oralnog zdravlja za različite populacijske skupine. (1 šk. sat)	Zorana Ivanković Buljan, docent
22.11. 2023			Ispit - studenti podijeljeni u skupine će dobiti temu po kojoj će raditi - napraviti prezentaciju edukativne brošure, letka, postera, videozapisa na jednu od tema vezano za promociju oralnog zdravlja za različite populacijske skupine te poslati mailom voditeljici predmeta. Upisuje se: kolokvirao/la.	

Preporučena literatura:

1. Bakarčić D, Ivančić Jokić N. Osnove prevencije karijesa. Web knjižara; 2013.
2. Ante Ivanković. Stomatologija za medicinare. Mostar: Frama; 2004.
3. Glažar I i sur. Priručnik oralne higijene. 2017.
4. Jurić H, i sur. Dječja dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015.
5. Ispis prezentacije predavanja i internet.